

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/89/2012
Identifikačné číslo spisu:	3011200562
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:3011200562.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľov: 1/ L. X., bytom B., P. - X. V., prechodne bytom B., 2/ L. U., bytom L., P., 3/ F. U., bytom R., X. V., navrhovateľia 2/ a 3/ zastúpení navrhovateľkou 1/, proti odporcovi: Obvodný pozemkový úrad v Prievidzi, Mariánska č. 6, Prievidza, za účasti: Slovenský pozemkový fond, Búdkova č. 36, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. OPU 2011/154-914-Str. zo dňa 29. marca 2011, o odvolaní navrhovateľov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 24Sp/8/2011-24 zo dňa 6. marca 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 24Sp/8/2011-24 zo dňa 6. marca 2012, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľom 1/ až 3/ ani účastníkovi konania Slovenskému pozemkovému fondu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. OPU 2011/154-914-Str. zo dňa 29. marca 2011, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len „zákon“) rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľov 1/ až 3/ k pozemku v k.ú. X. V., PK vl. č. XXX, PK parc. č. XXXX, roľa, o výmere 643 m² tak, že navrhovateľia 1/ až 3/ spĺňajú podmienky uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 písm. p/ zákona, avšak vlastnícke právo im nemožno priznať pre existenciu prekážky vydania nehnuteľností podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona, ale sa im priznáva právo na náhradu podľa § 11 ods. 2 alebo 16 zákona. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľom ich náhradu nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k zhodnému záveru ako správny orgán a to, že pre priznanie vlastníckeho práva neboli splnené podmienky z dôvodu existencie prekážky vydania nehnuteľností uvedenej v § 11 ods. 1 písm. a/ zákona, pretože časť pozemku parc. č. XXXX o výmere 643 m² je

podľa identifikácie vedená a usporiadaná na LV č. XXX, XXXX, XX, XX, XX, XXXX pre fyzické osoby a na pozemku sú postavené rodinné domy. V identifikácii sa pritom nevyčísľovalo, koľko m² je v ktorej parcele a nebol ani vyhotovovaný geometrický plán, pretože pozemok sa nevydával. Krajský súd uviedol, že pôvodná parc. č. XXXX bola na základe rodinnej dohody z roku 1938 rozdelená tak, že výmera 2406 m² patrila U. X. a I. L. a zvyšok pozemku s týmto parc. č. o výmere 2132 m² mal patriť X. U., ktorý bol právnym predchodcom navrhovateľov 1/ až 3/. Rozhodnutím č. OPU 2008/8-4904-Str. zo dňa 24. novembra 2008 bolo oprávneným osobám priznané z pôvodnej parc. č. XXXX, parc. č. CKN XX/X a XX/X a parc. č. EKN XXXX/XX, spolu vo výmere 1479 m² a teda ostalo ešte na prejednanie 653 m² pôvodnej parc. č. XXXX. Časť zostatku tohto pozemku o výmere 10m² je vedený ako EKN parc. č. XXXX/X, orná pôda, na LV č. XXXX pre SPF a o tejto časti odporca rozhodol samostatným rozhodnutím. Podľa identifikácie zvyšok výmery 643 m² z parc. č. XXXX je vedený na viacerých LV v prospech fyzických osôb, čo je zákonná prekážka vydania pozemku. Krajský súd nepovažoval námietky navrhovateľov za právne relevantné - geometrický plán pre zvyšok parc. č. XXXX o výmere 643 m² nebol vyhotovovaný, pretože pozemok sa nevydáva a zákon v takom prípade vyhotovenie GP nevyžaduje; ostatné námietky sa týkali riešenia iných nehnuteľností a chronologickými údajmi, ktoré neboli predmetom tohto konania.

Proti tomuto rozsudku podali navrhovatelia rozsiahle odvolanie žiadajúce jeho zmenu a zrušenie preskúmaného rozhodnutia odporcu. Zotrvali na svojich námietkach o tom, že nebolo vydaných 653 m² a rozhodovalo sa bez identifikácie a GP, čím je podľa navrhovateľov rozhodnutie odporcu nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Namietali tiež, že jeden pozemok je vedený s dvoma vlastníkmi a s rozdielnou kultúrou. Tvrdili, že v roku 2005 bola časť pozemku z vlastníctva po ich právnom predchodcovi X. U. predaný p. M., hoci prevod je zákonom zakázaný (§ 5 ods. 3 zákona). V ďalšom navrhovatelia obširne popisovali okolnosti týkajúce sa rozhodovania o iných pozemkoch v iných konaniach.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhol rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že rozhodnutím č. OPU 2008/8-4904-Str. zo dňa 24. novembra 2008 bolo priznané vlastnícke právo oprávneným osobám, každému v 1/3, k časti PK parc. č. XXXX a to konkrétne parc. č. CKN XX/X /záhrada - 257 m²), 18/2 (zastavaná plocha - 113 m²) a parc. č. EKN XXXX/XX (orná pôda - 1109 m²), celkovo vo výmere 1479 m². Zostala tak výmera 653 m² chýbajúca do celkovej výmery 2132 m², ktorá podľa dohody zo 16. januára 1938 medzi X. U. a jeho dvoma sestrami mala patriť X. U.. V tomto konaní preskúmaným rozhodnutím bolo rozhodnuté o 643 m² zostávajúcej neprejedanej výmery, pričom bolo bezpochyby z identifikácie parciel zistené, že išlo o pozemok v intraviláne obce vedený na viacerých LV pre fyzické osoby, pričom prevažne sú na ňom postavené rodinné domy. GP nebol vyhotovený, pretože v prípade nevydávania pozemku nie je povinnosťou správneho orgánu zabezpečiť ho vzhľadom na finančné náklady s tým spojené. O zvyšku pozemku o výmere 10 m², vedený na EKN parc. č. XXXX/X, LV XXXX, pre SPF, bolo rozhodnuté tretím rozhodnutím č. OPU 2011/154-966-Str. zo dňa 4. apríla 2011.

Účastník SPF sa k odvolaniu navrhovateľov písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie nebolo dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 11. decembra 2012 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že navrhovatelia 1/ až 3/, si podaním zo dňa 4. marca 1992 uplatnili u právneho predchodcu odporcu nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k.ú. X. V. po ich právnom predchodcovi - otcovi X. U., a to z dôvodov podľa § 6 ods. 1 písm. a/ zákona. V konaní bolo vydaných viacero rozhodnutí, tak ako to

vyplýva zo spisového materiálu. Nakoniec bolo ustálené, že na reštitučný nárok navrhovateľov sa vzťahuje dôvod podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona.

Predmetom reštitučného konania bola parc. č. XXXX, konkrétne jej časť o výmere 2132 m², ktorá na základe dohody zo dňa 16. januára 1938 uzavretej medzi otcom navrhovateľov X. U. a jeho dvoma sestrami I. a U. mala patriť X. U.; časť pozemku o výmere 2406 m² tak na základe dohody pripadla jeho sestrám a táto časť sa v predmetom konaní ani neriešila.

Z identifikácie parciel zo dňa 24. mája 2010 týkajúcej sa pôvodnej parc. č. XXXX vyplýva, že pozemok pôvodne parc. č. XXXX tvoria:

- EKN parc. č. XXXX/X (orná pôda, 10 m²), vedená na LV č. XXXX pre SPF,
- EKN parc. č. X-XXXX/XX (orná pôda, 1109 m²) vedená na LV č. XXXX,
- CKN parc. č. XX/X (záhrady, 257 m²),
- CKN parc. č. XX/X (zastavané plochy - v skutočnosti voľná plocha, 113 m²) vedené na LV č. XXXX.

Skorším rozhodnutím odporcu č. OPU 2008/8-4904-Str. zo dňa 24. novembra 2008 boli navrhovateľom (každému v 1/3) vydané pozemky vyvlastnené ich otcovi a to CKN XX/X a XX/X, ako aj EKN XXXX/XX, spolu vo výmere 1479 m².

Spornou teda ostala už len časť pozemku vedená ako EKN parc. č. XXXX/X o výmere 10 m² (o ktorej rozhodoval odporca samostatným rozhodnutím, ktoré nie je predmetom tohto preskúvacieho konania) a okrem toho ešte zvyšok z celkovej výmery pôvodnej parc. č. XXXX o výmere 643 m², o ktorej rozhodol odporca rozhodnutím č. OPU 2011/154-914-Str. zo dňa 29. marca 2011 (vydaným po povolení obnovy konania).

Odporca v preskúvanom rozhodnutí vyslovil, že navrhovatelia síce spĺňajú podmienky priznania vlastníckeho práva podľa § 6 ods. 1 písm. p/ zákona, avšak vlastnícke právo im nemožno priznať pre existenciu prekážky vydania nehnuteľností v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona. Náhradu za nevydané pozemky mal poskytnúť SPF, každému z oprávnených osôb v 1/3. Dôvodom nevydania pozemku bola skutočnosť, že je v intraviláne usporiadaný na LV č. XXX, XXXX, XX, XX, XX a XXXX, ktoré sú vedené pre fyzické osoby a sú tu postavené rodinné domy.

Účelom zákona o pôde bolo zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnutie zlepšenia starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a úprava vlastníckych vzťahov k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia.

Podľa § 5 zákona povinnými osobami sú štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona nehnuteľnosť držia, s výnimkou

a) podnikov so zahraničnou majetkovou účasťou a obchodných spoločností, ktorých spoločníkmi alebo účastníkmi sú výhradne fyzické osoby. Táto výnimka neplatí, ak ide o veci nadobudnuté od právnických osôb po 1. októbri 1990,

b) cudzích štátov (ods. 1).

Osobou, ktorá nehnuteľnosť podľa odseku 1 drží, sa rozumie:

a) právnická osoba, ktorá mala ku dňu účinnosti tohto zákona k nehnuteľnosti vo vlastníctve Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky alebo Slovenskej republiky právo hospodárenia alebo právo trvalého užívania,

b) pri ostatných nehnuteľnostiach ich vlastník (ods. 2).

Povinná osoba je povinná s nehnuteľnosťami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára, 4b) odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného. Také právne úkony sú neplatné. Právo na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením týchto povinností, zostáva ustanovením § 28

nedotknuté (ods. 3).

V zmysle § 6 ods. 1 písm. p/ zákona sa oprávneným osobám vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu.

Podľa § 11 ods. 1 zákona pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že:

- a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania, s výnimkou prípadov uvedených v § 8,
- b) na pozemku sa nachádza cintorín,
- c) pozemok sa nachádza v pásme hygienickej ochrany vodných zdrojov prvého stupňa, alebo tvorí koryto vodného toku, alebo na pozemku sú prírodné liečivé zdroje a zdroje prirodzene sa vyskytujúcich stolových minerálnych vôd,
- d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku,
- e) na pozemku bola zriadená záhradková alebo chatová osada, botanická záhrada a arborétum zamerané na záchranu a zachovanie genofondu alebo les určený na lesný výskum alebo pozemok slúži výlučne na vypestovanie nových šľachtiteľských odrôd a semenných sádov lesných drevín,
- f) na pozemku sú telovýchovné a športové zariadenia,
- g) pozemok možno vo verejnom záujme vyvlastniť,
- h) pozemok sa nachádza v obvode projektu pozemkových úprav a jeho vykonanie bolo schválené.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o potvrdení rozhodnutia odporcu č. OPU 2011/154-914-Str. zo dňa 29. marca 2011, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľov a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd sa zaoberal všetkými podstatnými námietkami účastníkov konania a pokiaľ dospel k záveru, že preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dôvody opravného prostriedku neboli relevantné, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval postup odporcu ako aj jeho rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom, považovať za správne. V postupe krajského súdu nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojuje ako svoje vlastné s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 2 OSP. Odvolací súd konštatuje, že dôvody odvolania sa neodlišovali od dôvodov podaného opravného prostriedku na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, s ktorými dôvodmi sa súd prvého stupňa v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery sú vecne správne. Podstatnú časť odôvodnenia odvolania navrhovateľov tvorí chronologický popis udalostí v súvislosti so súdnymi a reštitučnými konaniami týkajúcimi sa ich vlastníckych práv k pozemkom, ktorými sa však odvolací súd nezaoberal, pretože predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti jedného konkrétneho rozhodnutia a postupu mu predchádzajúcemu a to rozhodnutia odporcu č. OPU 2011/154-914-Str. zo dňa 29. marca 2011, ktoré sa týkalo priznania náhrady za 643 m² pozemku vedeného pôvodne pod parc. č. XXXX.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s odôvodnením krajského súdu, že k zostatkovej výmere parc. č. XXXX o rozlohe 643 m² nebolo povinnosťou odporcu vyhotovovať geometrický plán, nakoľko túto povinnosť ukladá zákon správnomu orgánu len v prípade vydania pozemkov. Odporca nemal povinnosť zabezpečiť v konaní geometrické zameranie alebo grafickú prílohu tak, ako to žiadali navrhovatelia, pretože to je nevyhnuté len v prípadoch, keď majú byť do katastra nehnuteľností zapísané pozemky, ktorých výmeru nemožno určiť. V tomto prípade bola výmera stanovená jednoznačne - šlo o zbytok pôvodnej parc. č. XXXX o výmere 643 m². Z podkladov zabezpečených v správnom konaní aj podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplynulo, že dotknutá časť pozemku je v intraviláne a je

usporiadaná na LV č. XXX, XXXX, XX, XX, XX a XXXX, čiže je vo vlastníctve rôznych fyzických osôb a je prevažne zastavaná rodinnými domami, čo je bezpochyby prekážka vydania pozemku, ktorú mal na zreteli zákon v ustanovení § 11 ods. 1 písm. a/. Odporca pritom druh pozemkov posudzoval podľa toho, ako sú vedené v registri CKN; do úvahy bral aj register EKN pre účely zápisu do LV, nakoľko tento bol po vykonanom a zapísanom ROEP v k.ú. X. V. aktuálny.

K tvrdeniu navrhovateľov, že zvyšok pôvodnej parc. č. XXXX o výmere 643 m² v čase uplatnenia ich reštitučného nároku podľa zákona nebol zastavaný, odvolací súd poukazuje na podklady obsiahnuté v administratívnom spise odporcu - žiadosť odporcu zo dňa 19. mája 2010 (č.l. 17) a odpoveď Správy katastra Partizánske zo dňa 27. mája 2010 (č.l. 18) - z ktorých vyplýva, že na LV č. XXXX, XX, XX, XX a XXXX sú postavené rodinné domy (zapísané najskôr v roku 1992), na LV č. XXX stavba nie je evidovaná. Správa katastra však zároveň poukázala na to, že domy nemuseli byť zapísané do katastra bezprostredne po kolaudácii, preto tieto údaje nemôžu byť smerodajné. Tomuto záveru korešpondujú aj údaje z jednotlivých LV, pričom na niektorých je zrejmé, že pozemky nadobudli fyzické osoby už pred rokom 1991.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodujúcou skutočnosťou vo veci je zistenie, že ide o pozemky vo vlastníctve iných fyzických osôb a preto je tu daná zákonná prekážka pre vydanie takéhoto pozemku v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona. Týmto však nie je dotknuté prípadné právo navrhovateľov v zmysle § 5 ods. 3 zákona na náhradu škody, ktorú povinná osoba spôsobí oprávnenej osobe porušením povinností vyplývajúcich z tohto ustanovenia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď navrhovateľom 1/ až 3/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania pre ich neúspech v konaní a účastníkovi SPF preto, že v odvolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli. Odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.